

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

A debreceni református egyház reverzális mérlege

Bizonyosak vagyunk arról, hogy a Debreceni Protestáns Lap minden olvasója természetesnek és rendénvalónak fogja találni azt, ha most az év elején, itt a Lap első oldalán szóvátesszük a debreceni református egyház reverzális mérlegét. Nem helyi érdekű ügy ez, mint ahogyan Debrecennek minden ügye belekapcsolódik javarészt az egész Tiszántúl s nem egy vonatkozásban az egyetemes magyar református egyház életébe.

Debrecenre úgy szokás felfelé tekinteni, mint világító toronyra és fellegvárra. Onnan várjuk a fényt s az erők kisugárzását. És onnan várjuk az oltalmat. Mint ahogyan a török világban s később a kuruc harcok idején a szomszédos mezővárosok és falvak népe Debrecenbe menekült: szellemi értelemben úgy van ez ma is, az oltalom bizonyossága tölt el minden Debrecenre gondoló református magyar embert.

És ha büszkék tudunk lenni Debrecenre: tudjunk aggódni is Debrecenért. Most pedig ez utóbbinak jött el az ideje. Felelősséget érezünk aziránt, hogy el ne hallgassuk Debrecen komoly veszedelmét, mely a titkon és szívósan folytatott reverzális harcban reázdult.

Lapunk más helyén közöljük a debreceni református egyház multévi „egyházrajzi adatait”. Mindenikről tudnánk külön-külön szót ejteni s érdemes volna azokkal foglalkozni. Például a szertartást (keresztelést, esketést, temetést) mellőzők számadataival; vagy azzal a másik méltán gondolkozóba ejtő ténnyel, hogy száz évvel ezelőtt ugyanannyi gyermeket kereszteltek meg a debreceni templomban, éspedig az akkori három templomban, mint ma, száz év múlva a tíz debreceni templomban, az itt-ott kétszer akkora lélekszám mellett.

Most ezeket kénytelenek vagyunk mellőzni,

hogy a legnagyobb ügyre és veszedelemre reámutat-hassunk.

Miről van szó? Arról, hogy Debrecenben megdöbentően nagy a kárunkra kötött reverzálisok száma. Miért? Kevesen volnának az órállók? Megfogyatkozott volna a híres kálvinista öntudat? Még mindig késik az önálló egyházmegyévé szervezkedés? Ezekben is lehet baj; bár Debrecennek ma már tizenegy rendes lelkipásztora s összesen negyvenhárom palástot viselő lelki munkása van s az egyházrészek megszervezése óta oly intenzív belmissziói élet folyik, hogy ez nem panaszra, sőt Isten előtt való dicsekedésre és hála méltó ok.

A baj gyökere nem itt s nem ezekben keresendő; bár reá fogunk majd mutatni, hogy a gyógyszer mégis csak a belső lelki megerősödéstől remélhető.

Debrecen ellen Róma részéről egy koncentrikus, hadüzenet nélküli, sőt titkos támadás folyik, amelyet napról-napra jobban fel lehet ismerni. Nem sokat adunk az afféle megjegyzésekre, mint aminőt egy vidéki plébános állandóan szokott hangoztatni, hogy nem ad neki száz esztendő (ha jó kedve kerekedik az illető tisztelendő úrnak: ötvenet szokott mondani), hogy Debrecenben több lesz a római katolikus, mint a református... Kétségtelenül bizonyos, hogy a beköltözések által létrejött népesedési szaporodás feltűnően a római katolikus egyháznak kedvez. Egyik debreceni lelkész, akinek sok érzéke s kedve van a statisztikához, pár éve kimutatta, hogy az állami és közhivatalokban ma 47 százalékkal reaktív többségben van a római és görögkatolikus. Tehát itt is baj van, itt is titokzatos erők dolgoznak. Egyik lelkész 18—20 évvel ezelőtt kezdeményezte a debreceni rendőrlegénység lelki gondozását. Tény az, hogy az akkori létszámhoz mérve félannyi ma Debrecenben a református rendőrlegénység száma

s feltűnően megnövekedett a másvallású rendőrök létszáma. (Akkor még rendőrtanostály működött Debrecenben; ma már az sínesen.)

A koncentrikus támadás gyújtópontja kétség-telenül a reverzális-harc. Itt beszéljenek a számok. 1934-ben 10, 1935-ben 9, 1936-ban 17, 1937-ben 26, 1938-ban 21 effektív veszteségünk volt, ami így értendő, ahogyan most csak ennek az utolsó esztendő-nek a mérlegét felállítjuk. 1938-ban tehát javunkra köttetett Debrecenben 69 reverzális és kárunkra köttetett 90 reverzális. A felületes szemlélő előtt ez 21 effektív veszteség. Nem ez az igazság. Az igazság az, hogy ha a 25 ezer lelkes debreceni római és görög szertartású katolikus egyház nyert 90 reverzalist, akkor számarányban a 80 ezer lelkes debreceni református egyháznak nyernie kellett volna több mint 280 reverzalist. És ha a 80 ezres református egyház nyert 69 reverzalist, — akkor a 25 ezres másik két egyháznak mindössze csak 21-et kellett volna nyerni és nem 90-et.

Sokat töprengtünk e megdöbbentő számadatok felett. Kétségtelenül igaz az, hogy a számadatok kedvezőtlen alakulásának nagyrésztben anyagi okai is lehetnek és vannak. Álláshozjutás, protekció-szerzés, előrehaladás: mind-mind közrejátszik e kérdésben; hiszen számtalan esetben tapasztaljuk, hogy a római részre reverzalist adó református férfit odaátról különös és kitüntető felkarolásban részesítik. Az is megállapítható s az előbbi ténnyel kapcsolatos, hogy feltűnően sok Debrecenben az intelligens középosztályban ellenünk reverzalist adó férfiak száma.

Felvetjük a kérdést: hogyan érik el a túlsó oldalon ezt a részökre diadalmas eredményt? A cél szentesít minden eszközt; az előbb emlegetett távolabbi és közvetett eszközöket is. De vannak láthatatlan és általunk alig kontrakarrizozható eszközeik is. Így mindenkifelett a gyóntatószék. Mikor ezekről a kérdésekről minap egy kisebb társaságban szó esett, valaki elmondotta, hogy az ő házában élő kis róm. kath. vallású gyermek-árvalány néhány-szor eljött vele a református templomba. Szívesen és önként. Egyszer csak makaesul elmaradt. Okát kutatva, pironkodva elmondotta, hogy a gyóntató atya megtiltotta s ha még egyszer beteszi lábát a református templomba: soha meg nem bocsát neki... Ez csak egy parányi példa. De ebből is lehet következtetni arra, hogy hol és hogyan fogja a reverzális témát a római egyház s irgalmat nem ismerve keresztül viszi a maga akarátát. Róma itt százszázalékos nyereségre tör s vasléptekkel halad a maga útján. Papnevelésük kitűnő s az ifjú káplánnemzedék egytől-egyig harcrakész és állja a harcot.

Azonkívül nagyszerűen megszervezett segéd-erők vannak. Bizonyos harmadrendek. Confraterek. A debreceni református parókiákon már jól ismerik őket: ezek szoktak lenni a kitérők tanúi. Ugyanezek, mint „repülő csapat” felkeresik, éspedig ha kell, tizszer-húszszor a vegyesházasságot kötni készülöket, felkeresik a nagypapát és a nagymamát, kereszt-szülét és nászasszonyt; valóságos pergőtűzet képesek indítani ellenük; nem egyszer benyitnak olyan család körbe is, ahol a református egyház szolgálatában álló egyénekről van szó.

Így van. Csak a főbb etappe-okat említjük.

Nem győznök felsorolni a leleményesen kifundált apróbb részleteket. Annyi bizonyos, hogy feltétlenül céltudatos támadás folyik Debrecen ellen. A katolikus klérus a Tiszántúlt missziós területnek nyilvánította: érthető, ha első helyen a nagy eretneket, Debrecen akarják megtéríteni... Egy hozzáértő megállapítása szerint, a debreceni református egyház testéről, a reverzális általrom. vagy gör. katolikus deformálódott családok, meg a tőlünk kitérők révén, évente és évről-évre jónéhány száz főnyi lélekszám leszakad és elvész s ezzel is közeledik ama vidéki tisztelendő úr álmának teljeseése...

Újra mondjuk, ez a harc nem kizárólag Debrecen harca. Szemmel látható irradációja van ez ügynek s egészen bizonyos, hogy a maguk módja szerint másutt is folytatják a küzdelmet. Emlékezzünk csak azokra a feljajdulásokra, melyek a mult augusztusi debreceni ORLE-konferencián Dunántúlról és Tiszáninnenről elhangzottak. A baj mindenütt megvan s az eredmény mindenütt egységesen ugyanaz: *a családok belső békéjének felbomlása és a magyar egység halála.* Hogyan lehessen *jelekezeti béke*, ha a hatalmas, anyagi erővel és befolyással rendelkező ellenfél pardont nem ismer s nyomatékosan ismétljük, hogy százszázalékos eredményekre tör.

És itt tetemre kell hívunk az egész magyar közvéleményt: hát olyan idöket élünk most, amikor ez a csonka s alig életképes ország megengedhet magának ilyen kedvtelést, hogy a lelkek a megszakadásig feszüljenek s az ellentétek soha át nem hidalható szakadékokhoz vezessenek.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök csak pár nappal ezelőtt bontotta ki az új magyar élet zászlóját! Hát nem látná-e ő ezt a harcot; nem veszi észre a magyar középosztály lelki meghasonlását? És immár nem volna itt az ideje annak, hogy a mi egyházi életünk legfőbb örálói felvilágosítsák a kormány-elnököt a minket ért sérelmekről s a reverzális-törvény tarthatatlanságáról? Nem kellene hangját hallatni a nemsokára összegyűlő Zsinatnak? Mi oly nagy koncepciójú egyéneknek tartjuk a miniszter-elnököt s a magyarság belső megerősödése érdekében tett szolgálatait oly sokra értékeljük, hogy bizalommal tudnánk elébe tekinteni az ő ítéletének.

Tudomásunk van arról, hogy Debrecen megteszi a magáét. Talpraáll most is, mint a történelem folyamán mindig talpraállott, ha létében fenyegetve volt. E helyen és ezúttal nem akarunk foglalkozni azzal, hogy Debrecennek mit kellene cselekednie. Lehet, hogy mint egyetemes egyházi érdekű kérdésre még erre is visszatérünk. De most belekiáltjuk a magyar felhős égbe a mi sikoltó jajunkat: *Örálók eszméljetekek. Az Ige a ti fegyveretek.*

Félig-meddig való foldozásokkal nem érünk semmit. A most napirenden levő nagy magyar megújodásba tökéletesen beleillenek az, hogy nézzen szembe a magyar nemzet a reverzális törvénnyel, mely elindulásakor s gyökerében a romlás és meghasonlás átkos fertőzötét hordozta magával, — és törölje el ezt a törvénycikket irgalmatlanul, melyet a jobbérzésű római katolikusok velünk együtt ezer baj forrásának tekintenek s éppen ezért elítélnek.

Dr. Szentpéteri Kun Béla a debreceni református egyházmegye új gondnoka

Az elmúlt héten bontotta fel a debreceni egyházmegye küldöttsége a boldogemlékű Kulin Imre halálával megüresedett gondnoki lisztásra beérkezett szavazatokkal. Isten Lelke vezérelte gyülekezeteinket, hogy teljesen egyetértve, mindnyájan dr. szentpéteri Kun Béla debreceni egyetemi professzorra szavaztunk.

Lelkünkbe csendül a CXXXIII. zsoltár ünnepi szózata:

„Ímé, mily jó és mily nagy gyönyörűség,
Az atyafiak között az egyezés,
Ha békével együtt laknak,
Mint a balzsam, egymásra úgy hatnak;
Mint a harmat úgy éltetik egymást:
Csak oda küld az Úr áldást!”

Mindenekfelett Istené legyen a dicsőség ezért a választásért. Boldogan helyezzük oda ezt a választást a nemrég lefolyt püspökválasztáshoz és együtt örvendünk jelettük s szeretnénk ezekből Anyaszentegyházunk jobb jövőjére következtetni.

Dr. szentpéteri Kun Béla egyházkerületünknek régi hű szolgája. Különböző megtisztelő megbízások lépésről lépésre haladt egyre feljebb, — nem a világ szerinti

méltóságban, hanem a föbbrehatás krisztusi örölméltóságain.

Most elmondhatjuk róla, hogy hazaérkezett. Ő a mi egyházmegyénk szülöttje. Még nagyon sokan emlékezünk a galambösz monostorpályi lelkipásztor pátriárkai alakjára, az ő drága, jó édesapjára, kitől az első indításokat nyerte s akire reagondol az új egyházmegyei gondnok is, amikor az egyházmegye elnöki székét elfoglalja.

Meg kell emlékeznünk az új gondnok elnöktársáról, Dr. Szász Imre esperesről, aki a választás eredményének megállapításakor mindnyájunk között a legjobban örvendezett. Köztük oly régi kedves lelki kapcsolat áll fenn, amelyet mindnyájan a legnagyobb megnyugvással szemléltünk s amely éppen Lapunk szerkesztésében vált mindenekelőtt nyilvánvalóvá s gazdag gyümölcsöket termővé.

Nagy reménységgel, Isten előtti igaz reménykedéssel tekint egész egyházkerületünk az új gondnok működése elé, körül tudjuk, hogy az alázatos és önfeláldozó szolgálat embere, kire Isten öt talentumot bízott s annak kamatait várja.

Sok szeretettel és áldáskívánással köszöntjük a debreceni egyházmegyét s annak lélekben, munkakedvben örökijű új gondnokát.

U. S.

Szegénysorsú tanyái magyar parasztfiúk ingyenes taníttatása Hódmezővásárhelyen

A hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor-gimnázium tanári testületében történt megbeszélésekből kiindulva, az egyház elnöksége a helybeli református tanárokat és tanítókat még a múlt év elején nevelésügyi értekezletre hívta össze; az előadásokat beható és értékes hozzászólások követték.

Ez értekezlet egyik következménye az lett, hogy a presbitérium a Bethlen Gábor-gimnázium tanári testületének tervezete és javaslata értelmében 1938—39. tanév elejétől évenként 4—4 olyan tehetséges tanyai fiúnak ingyenes tanítását, tankönyvekkel való ellátását biztosította, akik különben szegénységük miatt az elemi iskolánál tovább nem tanulhatnának. Ellátásukra pedig fejenként és havonként az internátus pénztárába 20 pengőt fizet be. Egyéb kiadások fedezésére a gimnáziumi tanárok fizetésükből ajánlottak fel ez iskolai évre 700 pengőt, Márton Árpád elnök-lelkész, Dr. Csáky Lajos főgondnok 100—100 pengőt. Ez összeg a folyó iskolai év szükségleteire elegendő. A jövő évekre pedig az egyháznak ez emelkedő létszámhoz igazodó további támogatására és a híveink szélesebb körben is felhívandó áldozatkészsége szolgáltatja a reménybeli alapot.

A június végén megtartott tehetségkutató vizsgálatot négy helybeli tanyai fiú tette le sikerrel. De a hír túl ért határunkon és a békésmegyei Szent-

tornya községből és a csanádmezei Reformátuskovácsházáról is jelentkezett egy-egy fiú, akik szintén sikeresen állották ki a próbát.

Ilyen módon a barázdákról indult el a magasabb kultúrába vezető úton hat tiszta fajú kis magyar s iratkozott be a gimnázium I. osztályába. Nevük: Csáki Ernő, Dezső Imre, Szőke Ferenc, Szűcs András, Szűrszabó József ev. és Tószegi Péter. (Őt református egy evangélikus.) Valamennyien a gimnázium internátusában kapnak a többiekével teljesen egyenlő ellátást.

Szellemi fejlődésük tekintetében jóslásokba bocsátkozni még korai lenne. Annyi azonban eddig megállapítható, hogy osztályukban a legélénkebb felfogásúak és a tanulásban vezetnek. További fejlődésük elé a tanári testület jó reménységgel tekint.

A felvételi vizsgálatra csak olyan tehetséges fiúk hivattak be, kiknek családi viszonyaik rendezettek, szüleik bár vagyontalanok, de becsületes munkáséletű és lelkiekben is megbízható emberek (a mostaniaké mind földműves).

E tanulók a fentírt kedvezményben csak addig részesülnek, ameddig a tehetségükhöz mért kívánalomnak megfelelnek. Aki később nem tud színvonalon maradni, azt a tanárok, a szülők beleegyezésével, végzettségének és hajlamának megfelelő ipari, vagy más szabadpályán segítenek elhelyezni.

Azokra pedig, akik a középiskola egész tartama alatt megfelelnek a hozzájuk fűzött várakozásnak, a mindenkori tanári testületnek lesz gondja rá, hogy a képességüknek megfelelő pályán elindulhassanak.

A hódmezővásárhelyi tanárok kiesiny és még erőtlennek látszó vállalkozása ez. A hasadó magyar

hajnalnak egy kis fénysugara. De meg van a remény ahhoz, hogy mire napunk delelőre ér, a ma még gyenge sugár is egy lesz azok között, melyek melegükkel és fényükkel a magyar életet erősítik.

Varga Dezső,
igazgató.

Tivadari református templom

A XVII. század első felében már református volt Tivadar lakossága, de 1659-ig a nagyobb gulácsi egyháznak volt filiája. Ekkor adományozott az egyháznak templom-, torony-helyet és parókiális telket Albesi Zólyomi Miklós erdélyi fejedelmi tanácsos, tivadari földesúr. Ekkor választották az első papot, és készítették a papi díjlevelet. Hogy első temploma mikor épült fel, nem tudjuk, de azt igen, hogy a katedrálja 1665-ben készült, Fejércsei nevű pap idejében. A régi (első) torony 1671-ben épült. A régi harang 1709-ben öntetett újonnan. Az anyakönyv 1754-ben kezdődik és ekkor épült a második torony. (Persze, ez is fából és 12 méter magas volt.) (Nem harangláb.)

Úrasztalához való óntányért 1638-ban kapott az egyház K. J.-tól. Aranycsipkés abroszokat pedig 1769-ben. Harangot öntet az egyház 1777-ben és 1778-ban ismét.

A Tisza a régi templomot és lelkészlakot 1820 körül megrongálta, elhordta. Erdőbényei László úr telket adományozott az új (második) templom részére és ez a templom 1797-ben szenteltetett fel. A második tornyot fagörgőkön idehúzták a régi helyéről az új templom mellé. A református lelkézi állásától megfosztott és baptista prédikátorra felcsapott Kirner A. Bertalan erről is azt állította pár éve, több szabolcs, és más megyei templommal, toronnyal együtt, hogy a baptistáké volt, amit természetesen hiteles adataink cáfolnak.

Ezt a második tornyot Bakos János papságában építtette az egyház Papp Mózes által, tehát még csak nem is idegen mesterek által és 1824 körül húzatott hengereken az új templom mellé. Kirner Baptista Krónikájának állításait különben Dr. Révész Imre is alaposan megcáfolta a *Református Élet*-ben, Görömbey Péter pedig előszóval erélyesen visszautasította.

A templom ma is jókarban van és elég a híveknek. Barokkstilusú, kórusa magyaros rokokó. A fatornyot 1938-ban, a nyár végén elbontottuk és egy huszonnyolc méter magas bádogtetős új kőtornyot építettünk, Isten kegyelméből, a legnehezebb időben, egy európai háborús vihar előszelének állandó zúgása s idehallatszó ágyúdörgések, ellenséges repülő betörései közben, a trianoni határszélén: Beregben. Ez a harmadik tornyunk a református

Tivadari református templom.

testvériség jelképe, mert nagyobb-részt adományokból épült. Az adakozó egyházak lelkipásztorainak és kegyes híveinek, legelső renden Debrecennek meleg köszönetet mondok. Külön Péchy Szabolcs szatmárberegi főispán, egyházmegyei gondnok és Dr. Streicher Andor alispán uraknak, nagy jóakaróinknak; de minden hálnak a kegyelmes Istené.

A tornyot Kerekes Imre mátészalkai mérnök tervezte (Kerekes Gyula matolcsi lelkész fia) és Kozma Gyula kisvárdai református építőmester kivitelezte. Felszentelését 1939. év tavaszára tervezzük, ha Isten is úgy akarja és élünk.

A toronyhoz a hívek szállították a követ a tarpai bányából, meszet, cementet a fehérgyarmati, vásárosnaményi állomásról; fát, deszkát, bádogot stb. önként (egyházszeribe); homokot, kavicsot a Tiszáról... stb. és adókiivetés nélkül lelkész

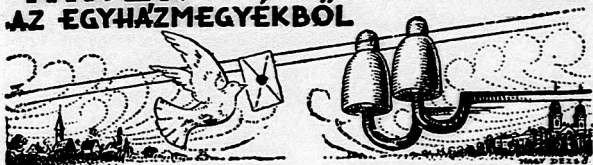
buzdítására önkéntes ajánlatokat tettek. Az elmúlt évben hasonló módon szereztünk új harangot a hadbavitt helyett. A község lakossága alig 400. Nagyrészt reformátusok és szegények. Most tataroztattuk együtt a templomot is: kívül-belül. A belső berendezést is javítottuk, de bizony azt meg kellene újítani. Nagy hátránya a gyülekezeti munkának és kára a lelkiéletnek a régi időkbe nyúló templomszék-eladási rendszer és az ebből folyó pörpatvar. Jóllehet, mostanában szünetel, de kiküszöbölhetésének sikeréért állandóan imádkozunk és dolgozunk.

Soli Deo Gloria!...

Kósa Béla.

Amerikai Magyar Naptár. A ligonieri Bethlen-Otthon Naptára, 1939. Szerkesztette: Dr. Nánássy Lajos árvaatya (superintendent). A 224 oldalas, albumalakú Almanach gazdag és hű képet nyújt az amerikai magyar testvérek életéről. Első helyen a hazai eseményekkel foglalkozik; bőséges tudósítást és képeket közöl a mult évi budapesti világkongresszusról, amelyen a legimpozánsabb számban éppen az amerikai magyarok vettek részt. Nagyrészt tanulmányt közöl Kalassay Sándor nyug. árvaatya tollából „A Magyar Bibliáról”. Az amerikai magyar lelkipásztori kar nesztorának e kitűnő tanulmánya hű bizonyossága az ő nagy készülségének s szellemi frissiségének. Gazdag szépirodalmi rovat s rengeteg kép gazdagítja a Naptárt. Ára 50 cent. (U. S.)

HIREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

A bűdszentmihályi református egyház ajándéka a Felvidéknek. A Felvidék visszacsatolása minden igaz magyar szívet örömmel és boldogsággal töltött el és amint résztvevő szívvvel fordultunk a hűz keserves esztendő alatt idegen rabságban synylődő testvéreink felé, úgy felszabadulásuk örömet is meg akartuk sokszorozni egy-egy nemzetiszínű zászló ajándékozásával. Bűdszentmihály református lelkipásztora: Ajtay Jenő is összegyűjtött egy néhány lelkes nő támogatásával 150 pengőt, melyen a pelsőci és rozsnói református egyházaknak két diszes, hímezett, nemzetiszínű zászlót vásároltak, melyet a templomban megáldva indítottak útnak. Vásárhelyi Lajos vallásoktató s.-lelkész vezetésével 30 tagú küldöttség december 10-én indult el a zászlóval. Aznap délután Pelsőcön, másnap délelőtt pedig Rozsnón istentisztelet keretében adta át Vásárhelyi Lajos a zászlókat, melyet az örömtől meghatva, boldogan vettek át a lelkipásztorok. Az ajándékozónak és a megajándékozottaknak felejthetetlen élményben volt részük, a felvidéki és a bűdszentmihályi egyházak között pedig örökké tartó testvéri kapcsolat jött létre.

A bűdszentmihályi egyházhoz tartozó Szorgalmatoson karácsony első napján örömmünnepre gyülekeztek össze a református hívek. Közadakozásból egy kis harangot öntettek, melyet haranglábra állítva, felszentelés után vasárnap kondítottak meg először. Harangozás közben a hívek száza bevonultak a már nagyon szűknek bizonyuló iskolaterembe, hogy a karácsonyi ígihirdetés áldásában részesüljenek. Ezen a napon ott künn, azon a valóságos nyomor-telepen 85 lélek élt az úrvacsorával.

FELSŐSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A gyulaházai Női Bibliakör szeretetszövetsége ez évben állította fel tizenharmadik karácsonyfáját. Istent dicsőítő ének és imádság után segélyezésben részesült 20 család és 22 iskolásgyermek. A családok szeretetsomagjában 4 m. melegruha, 1 kgr. szalonna, 1—1 kgr. rizskása, só, cukor, 1 drb ½ kgr.-os szappan, 1 liter ingyenes petróleumra szóló utalvány, 1 drb „Segítsetek” c. szeretetszövetségi naptár és a gyermekek részére toll, ceruza, cukorka. A gyermekek két méter meleg ruhaanyagot kaptak. Egyedül Istené a dicsőség.

Leánykonferencia Felsőszabolcsban. A felsőszabolcsi református egyházmege minden esztendőben meg szokta rendezni körzeti ifjúsági konferenciáját, amely az ébresztő és szervező munkának kiváló eszköze. Az elmúlt ősszel úgy határozott, hogy missziói tevékenységét a leányokra is kiterjeszti s

ezért ifjúsági és leánykonferenciát évenként felváltva rendez. 1938 november 14-től november 22-ig rendezte meg első egyházmegei leánykonferenciáját, az egyházmege egyházát 9 körzetbe beosztva. Eperjeskén, Újkenézén, Papon, Lövépetriben, Gégényben, Petneházán, Rétközberencsen, Dombrádon és Tiszabezdédén gyűltek össze a szomszédos egyházak leányai. A presbitériumok és gyülekezetek mindegyike megértéssel és szeretettel karolták fel a konferencia ügyét. Kiss B. Júlia leányegyesületi titkár, Kovács Bálint konventi ifjúsági lelkész és Papp Kálmán Jenő egyházmegei ifjúsági lelkész vezették a konferenciákat lelkes buzgósággal. Az előadások tárgya ez a nagy kérdés volt: „Kié vagyok — Kié leszek?” Felcsillanó leányszemek bizonyították, hogy megtalálták a méltó feleletet: „Krisztusé leszek!” D. u. zsolttárverseny és vallásos-estély tette teljessé a napirendet. A konferencia hatására az egyházmege legtöbb egyházközségében megkezdtek a rendszeres leányegyleti munkát.

Tanyai harangavatás Dombrádon. A dombrádi Nétóla-tanyán Porzsolt Ferenc lelkész és Bertha Ferenc s.-lelkész buzgólkodására 1938 november 21-én a dombrádi gyülekezet adományából 240 kilós harangot szentelt Isten dicsőségének szolgálatára Kiss Lajos esperes. A diszes haranglábat Bodor Zsigmond földbirtokos csináltatta. Az ünnepélyen résztvettek a környékbeli tanyák lakói, valamint a dombrádi gyülekezet tagjai is. A tanyai hívek nagy örömmel fogadták a harangot, amely mostantól fogva mindennap szól hozzájuk és bizonyára erősíti őket hitükben és egyházunkhoz való hűségükben. D. u. az ottani községi iskolában Bozsódy Ilona tanítónő az egyszerű tanyasi fiúkkal és leányokkal szép vallásos darabot adatott elő. Az egygyűlteknak jólesett látniok, hogy mennyi fogékony-ság van magyar népünk legegyszerűbb fiaiban is. Egyházunk egyik legfontosabb kérdése tanyai híveink rendszeres gondozása.

A demecseri református ifjúsági és leányegyesület 1938 december 12-én avatta fel állandó otthonát. Este a leányegyesület szeretetvendégséget rendezett.

A demecseri református egyház 12.000 P költséggel új tanítói lakást és iskolát épített, amelyet karácsony második napján ünnepélyes keretek között adott át rendeltetésének Kiss Lajos lelkész-esperes. Az iskolaterem — beépített színpaddal — előadóterem lesz vallásos, vagy hazafias műsoros estélyek számára. Az első ilyen estély aznap este nagy érdeklődés mellett folyt le Kiss Lajosné rendezésében.

KÖZÉPSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A lévai református gyülekezet megható ragaszkodással hívta vissza hűz évvel ezelőtt elhagyott lelkészi állására Birtha József, jelenleg apagyí lelkészt, ki szép nyílt levélben felelt a hívó szóra s bejelentette, hogy mostani örhelyén óhajt megmaradni... Jól esik hirt hallani a lelkipásztor iránti ragaszkodásról s az örállói hűségéről.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A csengeri ifjúsági egyesület december 18-án templomi ünnepélyt rendezett. Ekkor mutatkozott be a felnőtt csoport háromszólamú férfikara és a serdülő csoport háromszólamú gyermekkara. Szavalt

Juhos Lajos, Gyarmati András és Bihary László. Az igehirdetői szolgálatot *Orosz Árpád* segédlelkész végezte.

Csengerben az elemi iskola növendékei az új iskola nagytermében *Eszenyi Sándor* tanító vezetésével karácsonyi gyermekelőadást tartottak ünnepszombatján, elsőnapján és másodnapján este, mind a három alkalommal zsúfolásig megtöltötte a hallgatóság az iskola termét. Gyönyörűség volt nézni kedves gyermekeink előadását. Szolgáljon a szép előadás és a rendkívüli érdeklődés a gyermekek, a rendező és mindnyájunk buzdítására. Az ünnepély bevétele részint a visszatért Őrs felvidéki községnek küldött zászló árát fedezi, részint jótékony célt szolgál.

(O...d.)

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Kabán megalakult a Keresztyén Ifjúsági Egyesület. Egy évi szervező munka után Kabán a református egyház kebelében megalakult a Keresztyén Ifjúsági Egyesület Dr. Papp Géza lelkész vezetése mellett a megválasztott tisztviselők közreműködésével. A Kultúrház egyik erre rendelt termében tartja az új egyesület népes összejöveteleit, melyekről sohasem hiányzik az Isten Igéje, az ének és az imádság. Az egyesület december 29-én lépett először a nyilvánosság elé a Kultúrház nagy termében tartott műsoros előadásával. A hatalmas terem teljesen megtelt érdeklődő közönséggel. Az estélyt Dr. Papp Géza lelkész nyitotta meg, aztán Dr. Bacsó Jenő egyetemi tanár, a debreceni m. kir. Gróf Tisza István Tudományegyetem rektora tartott nagyon szép alkalmi beszédet. Majd Sipos Ilona szavalata, Kovács Lújza énekszámai, Sári Gyula szavalata következtek. Végül kétfelvonásos alkalmi színjáték következett. A rendezés munkáját Dr. Papp Géza lelkész felügyelete mellett Vásárhelyi László, Nagy Árpád, Tózsér Géza és Hegedűs István végezték. A nagy közönség egy kellemesen eltöltött este emlékével távozott a Keresztyén Ifjúsági Egyesület előadásáról.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

Zászlóátadási ünnep és szeretetvendégség Mezőtúron. A mezőtúri Belvárosi református nők Szeretetszövetsége egy selyem nemzeti zászlót ajándékozott a losonci református egyháznak s ezt december 18-án délelőtt adta át a belvárosi nagytemplomban. Itt ez alkalommal Sörös Béla püspök úr hirdette az Igét. Beszédének minden szavát feszült figyelemmel hallgatta a gyülekezet. Áldott igehirdetésével megragadta a lelkeket és mélyen szívünkbe véste Keresztelő János szavait: „nekem alább kell szállnom, Krisztusnak pedig emelkednie kell”. Elmondotta beszédében, hogy most, amikor tömegesen akarnak áttérni a zsidók és a próbaidő alatt bibliaórákat tart számukra, tapasztalta már, hogy egyik-másiknak a lelkét valóban megragadta a Krisztus. Felteszi a kérdést, hogy vajon nem terhel-e felelősség bennünket, hogy ezek eddig nem látták meg a mi életünkben Krisztust és az ő evangéliumát? A szószéki szolgálat végeztével Marjay Károlyné nagytiszteletű asszony kedves meleghangú beszédében átadta a zászlót a Püspök úrnak, aki megköszönte a mezőtúriak szeretetének ezt a megnyilvánulását. Isten áldását kérte rájuk és Isten áldását kérte hazánkra, hogy ez a zászló egyszer még a Kárpátok bércein lenghessen.

A Belvárosi nők Szeretetszövetsége este 6 órai kezdettel szeretetvendégséget rendezett. Az egybe-

gyült közönség megtöltötte a református gimnázium nagy tornatermét. A szeretetvendégség műsorát a XXV. zsoltár 1. versének eléneklése után Falussy Gusztáv lelkipásztor magasszárnyalású imája nyitotta meg. Majd Papp Aliz kedves kis beszédben köszöntötte Sörös Béla püspök urat és egy virággal telt Badár-vázát adott át emlékül, amit a Püspök úr meleg szavakkal köszönt meg. Ezután Haydn: D-dur vonósnégyeséből az Adagio cantabile és menüett részt adták elő Bordács J., Sárközy A., Högye S. és Bordács B. nagy megértéssel és jó technikával. Utána Csatóry Ilona okl. tanítónő szavalta Gyula diák: „Kassa énekel” c. versét. A következő szám Högye Sándorné úrasszony éneke volt, amelyet Csenki Imre zenetanár kísért zongorán. Kellemesen csengő hangjával művészi élvezetet nyújtott a hallgatóságnak. Az ünnepi előadást Sörös Béla püspök úr tartotta. Húsz év szenvedésekkel teljes történetét foglalta össze. Előadását azzal kezdte, hogy nagy hálával tartozik Mezőtúrnak. Nagy hálával, mert amikor a csehek Besztercebányán börtönbe zárták, éjszaka bekopogott hozzá a fogházor, aki mezőtúri származású volt, hogy a felesége egy csésze teát készített számára, ha elfogadja. Majd meg egy zseborát adott be neki, amikor hiába kérte az ügyvédtől az órájának visszaadását. Ő sohasem felejté el ennek a mezőtúri embernek a jóságát. Elbeszélte, hogy alakult át a szinmagyar Losonc a háborúelőtti három tótesaládjával tót várossá. Előadása alatt úgy látszott újra átéli húsz esztendő sok szenvedését és sok, de nem eredménytelen küzdelmét. Előadása alatt a hallgatóság között többek szemébe csillogott könny és ökölbe szorult a kéz. A tea után Reményik Sándor verseiből szavalt Dr. Bordács Miklós ügyvéd művészi átérzéssel. Ezután Csenki Imre énektanár vezetésével egy kis énekkar régi magyar dalokat énekelt nagyon szépen. Pótor Sámuel hitoktató magyarázott bibliát és imádkozott. Ezután a XC. zsoltár 1. versének eléneklésével fejeződött be az ügy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült szeretetvendégség. *Kiss Sándor.*

Lelkipásztorbeiktatás Dévaványán. (Lapunk zártakor érkezett.) Január 8-án Gaál István esperes beiktatta Vass Antal szerb megszállott területről kiűldözött és sokat szenvedett pancsovai lelkipásztort — szülőföldjének — Dévaványának lelkipásztori állásába. A lelkipásztorbeiktatás impozáns keretek között folyt le. A beiktató istentisztelet 10 órakor kezdődött, ahol Gaál István magasszárnyalású beszéddel iktatta be az új lelkipásztort. Beszédében az együttműködésre hívja fel a gyülekezet és a lelkipásztor figyelmét. Döntsen mindenben Krisztus! Legyen égi szeretet a gyülekezetben. Ezután Vass Antal új lelkipásztor beköszöntő beszédet mondott a 118. zolt. 23. és Efézus 3:14—21. alapján. „Nem akarok mást — mondotta —, mint szeretetben összeforrt gyülekezetemmel, kéz a kézben, szív a szívvel együttérezve, imádságos lélekkel haladni s vezetni kicsinyt és nagyot az örökkévalóság felé.” Istentisztelet után presbiteri diszközgyűlés volt a községháza dísztermében, melyet a 23. zsoltár eléneklése után az esperes imával nyitott meg. A közgyűlés után a díszteremben nagyszámú hallgatóság előtt más egyházak és társadalmi közületek vezető emberei is szeretettel köszöntötték az új lelkipásztort.

I R O D A L O M

Az Újszövetség történeti könyvei, azaz a Máté, Márk, Lukács és János írása szerint való evangélium és az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv. Az eredeti görög szövegből fordította Farkas László (nyíregyházi református vallástanító-lelkész). A tiszteletreméltó nagy munkát végző szerző célja, műve kiadásával, mint munkája előszavában meg is mondja, hogy a minél jobb magyar bibliafordítás jövőben történő életrehozását elősegítse. „Nekünk, magyar reformátusoknak, mindig az Ige volt a fegyverünk. Az egyedüli fegyver. És ez is marad: az örökkévaló fegyver. Ez az igazság pedig azt jelenti, hogy ma a magyar református egyháznak alig van sürgősebb és fontosabb feladata, minthogy minden jóigyekezetével arra törekedjék, hogy a Szentírást minél zengőbb, izesebb és tisztább magyar nyelven adja az Igével mindig szoros kapcsolatot tartó egyháztagjai kezébe... Nem azt akarom ezzel mondani, hogy ez az én fordításom ilyen. Hanem azt, hogy mindnyájunknak oda kell törekednünk, hogy az ilyen fordítás megszülessék... Mert nemzetépítő munkát is végzünk vele.“ — Bár a szerző kész van az egész Újszövetség fordításával, egyelőre csak a történeti könyvekkel lép a nyilvánosság elé. A nagyjelentőségű munka ismertetésére szívesen visszatérünk. Még csak annyit állapítunk meg, hogy a 390 oldalas kötet ára, bekötve 3 pengőért igen jutányos. — *Valeat, quantum valere potest.*

Új egyházi zenelap...? A magyar református énekvezérek egyesülete hivatalos lapjának, a *Zeneközlöny*-nek 1938 december 1-i számában a szerkesztő fenti cím alatt átvett a *Debreceni Protestáns Lapból* (1938 okt. 15-i számból) egy közleményt, melynek címe: „Zenei kitüntettek a Tiszántúlon“ volt. A közleményhez, illetve idézethez azt a megjegyzést fűzi, hogy „Cikkírónak ezennel mély tisztelettel bejelentjük, hogy az általa kívánt zenei folyóirat, mely egyházi zene művelését célozná, már több mint tíz éve megvan, csupán elő kell rá fizetni...“

Hálásan vesszük ezt most is tudomásul és, ime, ezennel már terjesztjük is, csak azon esodálkozunk, hogy miért nem kívánta megismertetni magát ez a *Zeneközlöny* eddig a lelkipásztori, általában a lelkészi karral és más egyházi vagy világi zenét művelő testvéreinkkel. A római katolikusok például minden évben megküldik nekünk is (nem névre, a református lelkészi hivatalnak) az ő *Rend*-jük ismertetését, tájékoztatóját és én pl. hálás vagyok érte. Mi mindent lehet abból megtudni?!... Tisztaban vagyok azzal, hogy a református énekvezérek egyesületének nem áll rendelkezésre korlátlan mennyiségű pénz és egyházi közéletünk hálás lehet az elmúlt tíz év munkájáért is (Szép kimutatás van a lapban arról, hogy: „Mit adott a *Zeneközlöny* tíz év alatt.“), de nekem az a szerény véleményem, hogy amit adott, az inkább az énekvezetés, templomi és énekkari szolgálat ellátását célozta, míg az a megfontolás, amiről pl. már itt-ott én is írogattam, az *egyházi ének és vallásos tartalmú zenei költemények szerzésére vonalkoztak.*

Világosan szólva: igénytelen megállapításom szerint (természetesen tévedhetek, bár tévednék!),

eddig az általam ismert egyházi lapokból nem tűnt ki az, hogy kik foglalkoznak a magyar reformátusok közül énekek, dalok megzenésítésével, kiadásával. Egy-két esetről tudtunk, de szervezethez nem. Nekem pl. nagy öröm, hogy most megismertem a szerkesztő kedvességéből a *Zeneközlöny*-t. Ezen a nyomon el lehetne indulni és a lapot országos mozgalom révén át kellene szervezni, esetleg hivatalos egyházzenei lappá lehetne tenni, hogy olesó és mindenki számára hozzáférhető legyen, mert, sajnos, én úgy látom, nincs vagy nagyon kevés az utánpótlás új énekekben!... (Ezért voltak kapósak a Stewart énekei is, pedig idegenek!)

Más lapra tartozik, de nem mulaszthatom el annak a megemlítését sem ez alkalommal, hogy országosan szegényítik zenei nyelvünket és gondolkörünket azáltal, hogy újabban fent és lent a dalt is „énekeltetik“ és nem daloltatják, pedig a finom és érzékeny magyar nyelv és jó nyelvérzék nagy különbséget lát az éneklés és dalolás között!...

Öt, fővárosi zenei lappal van összekötöttem. Az elmúlt évben csak egyikben jelent meg olyan pályázat, melyre vallásos énekeket is lehetett beküldeni s tudtommal csak egynek a szerkesztője református. Erre volna pedig szükség: Évről-évre ismétlődő pályázat kiírása, hogy úgy a vers (szöveg)-költők, mint zeneköltők dolgozhatnak, felbrenének és kitermelődjenek közülünk is!... Tisztelettel ajánlom ezt összes egyházi lapjaink szíves figyelmébe!

(Tivadar.)

Kósa Béla.

Népbarát. E gyűjtőcím alatt jelenteti meg az Országos Református Szeretetszövetség új traktátussorozatát. Egyszerre tizenöt darab érdekes és értékes füzetet helyezett szegényes magyar református egyházi irodalmunk könyvespolcára. Átnéztük és sok örömünk kifizogást. (Mit viszel a másvilágra?) Ebben csak úgy hemzseg a sok durva kiszólás, átok és szidalom, amely bármennyire is lehet népies és szomorúan hű kép a baranyai magyar szótárából: mégis kár volt őket irodalmi fokra minősíteni s akarva, nem akarva, leckét adni vele az ország más részeiben ilyen frazeológiát nem ismerő becsületet, józan magyar népnek s kiváltképpen a magyar református ifjúságnak. Ennyit el kellett mondanunk, — a derék és értékes vállalkozás minden érdeme elismerése mellett. Az új sorozatban megjelent füzetek a következők:

Nagy István: Maradj velünk. Elmékedések és imádságok öreg kereszténynek számára. 126 lap.
Szolnoky Gerzson: Fájdalmasok könyve. Imádságok a terhes kereszt alatt levőknek, inség, betegség alatt nyögőknek. 56 lap.

Szabó Lajos: Tanya a Tiszánál. Elbeszélések. 48 lap.
Borsovai Lengyel Gyula: Magyar esetek. Elbeszélések. 40 lap.

Dr. Nagy Sándor: A debreceni református Kollégium története. 40 lap. Képekkel.

Dr. Tomay Dezső: Ember mit árthatna nekem? Elbeszélések október 31-re. 8 lap.

Vajas Klára: Miért? Elbeszélés. 12 lap.
V. Sípó Ida: A kis harang. Elbeszélés. 24 lap.

Szavalókönyvek. I. k. V. *Sípó Ida*: Gyermekversek óvodások és iskolások számára. 40 lap.

Ecsedy Aladár: Tebenned bíztunk eleitől fogva. Elmékedés a XC. zsoltárról. 80 lap.

V. Sípó Ida: Purdék. Vidám versikék. 16 lap.

Gyökössy Endre: Kis kutya, nagy kutya... Elbeszélések. 48 lap.

Adassék levelém Csató Szűcs Bálintnak a tanyán. I. levél.

Gesztelyi Nagy László: A tanya és a gazdakör. 16 lap.

Dr. Tóth Endre: Sztáray Mihály, az énekes reformátor. 16 lap.

Kodolányi János: Mit viszel magaddal a másvilágra? Elbeszélés.

Nagy Mózes Erzsébet: Magyar karácsony. Ünnepi jelenet a felszabadulás évében. 16 lap.

„Emlékezés a hőökre.“ Írta és elmondotta: *vitéz Mártha Béla* kisújszállási orgonista-kántor, emléklapos honvéd százados, frontharcos vezető-tiszt. Lelkeshangú beszédek s egy alkalmi hazafias költemény olvasható a füzetben, mely szerző kiadása. (Ára nincs megjelölve.)

GYÁSZROVAT

Kiss Ferencné Szécsi Zsuzsanna

Budapesten, január 2-án, 69 éves korában, rövid, de nagyon súlyos betegség után Teremtő Urához hazatért. Porrészeit családjá Debrecenbe szállíttatta s az itteni Köztemetőben, családi sírba, gyermekei mellé, január 5-én d. u. fél 3 órakor helyezték nyugalomra. Az elköltözött drága Nagyvasszonyt férje, D. Dr. Kiss Ferenc nyug. egyetemi tanár, a Szeretetszövetség országosan ismert s becsült nagynevű elnöke, továbbá gyermekei és testvérei gyászolják. Gyászukban részt veszünk mi is. A B. F. R. A.

KÜLÖNFÉLÉK

Egyházzajzi adatok a debreceni református egyházban az 1938. évről. Élve született törvényes fi 569, törvényes nő 586, törvénytelen fi 104, törvénytelen nő 91. Összesen 1350. Házasságra lépett tiszta református pár 464, vegyesvallású pár 141, összesen 605 pár. Meghaltak a finemből 579-en, a nőnemből 604-en, összesen 1183-an. Áttrétek hozzánk más egyházból: helybeli fi 13, beköltözött fi 34; helybeli nő 14, beköltözött nő 39, összesen 100. Kitrétek tőlünk más egyházból: helybeli fi 2, beköltözött fi 2; helybeli nő 6, beköltözött nő 5, összesen 15. Szaporodás a finemen 157, nőnemen 115, összesen 272 (anyakönyveink szerint ebben a beköltözés általi szaporodás nem foglaltatik). A polgári házasságot kötött s általunk nyilvántartott 319 vegyesházaspár közül egységet (reverzálist) kötött javunkra 69 pár, kárunkra 90 pár; nem kötött egységet 160 pár. Lelkek száma 1938 december 31-én: 80,353.

Farkas László lelkésztestvérünk bibliafordításáról rövid előzetes híradást közlünk lapunk mai irodalmi rovatában. Érdekesnek tartjuk, hogy e helyen közöljük azt a szöveget, ahogyan a szerző, nagy önállósággal a Jézus imáját fordítja a Máté ev. VI. r. 9—13. verseiben. Az új szöveg íme így hangzik:

„Mennyei Atyánk! Szenteltesd meg a Te neved. Jöjjön el a Te országod. Legyen meg a Te

akarated, mint ahogy a mennyben, úgy a földön is A mi holnapra való kenyerünket add meg nekünk ma. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátottunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek. És ne kényszeríts minket megpróbáltatásba, — sőt ments ki bennünket a nyomorúságból; — hiszen tied az ország és a hatalom és a dicsőség, mind örökké. Ámen.“

Nőszövetség és Szeretetszövetség. Minden lelkészi hivattal közöltem, hogy a konventi rendelkezés szerint a Szeretetszövetség tagdíjait 1939-ben a Nőszövetségek fogják beszédni. Ahol a Nőszövetség már megalakult s a gyűjtőmunkát új év után meg akarja kezdeni, kérem, közölje velem, hogy a gyűjtést megelőzően széthordandó röplapból (Csak 2 fillért!) hány példányt küldjek el s milyen címre kiosztás céljából. Budapest, 1939 január 8. *Kiss Ferenc* ORSZ ügyvezető-igazgató.

Nyugdíjas férfiak, nők, esetleg házastársak részére nyújt meg 1939-ben a Szeretetszövetség penziórendszerű nagyobb inlézetet a Kismarján (Bihar megye) lévő 8 holdas park közepén álló Beöthy-jéle kastélyban. Ugyanitt az egyik épületben a munkában eljáró s visszavonulni készülő női szeretetmunkások (diakonisszák, Stefánia védőnők, Zöldkeresztes, Vöröskeresztes nővérek) részére egy másik otthont, végül működő ily munkások részére nyári üdülőt. Az ellátás kétszaltályú: 50 és 30 P-s a választandó étrend szerint. Az inlézet ad 3 vagy 5 ízben étkezést, takást, kiszolgálást, világlást, fűtést, mosást, fűrdőt, orvost, de nem ad gyógyszer-t. Jelentkezések az ORSZ központi irodájába (Budapest, XIV., Stefánia-út 29. sz.) küldendők.

D. Dr. Révész Imre hálás köszönetet mond mind azoknak az igen nagyszámú testvéreinek, akik őt az új év alkalmából a szokásos jókívánságokkal fölkeresték. Mint előre is megmondotta, nincs abban a helyzetben, hogy mindenkinek külön válaszoljon. Válaszul utal cikkére s ő- és újévi prédikációira. Azt pedig nagyon szeretné, ha a református társadalom a „b. ü. é. k.“ külsőséges „betűrabsága“ helyett a testvéri összetartozás kifejezésének valami méltóbb módját találná ki — olyat, amelyik nemcsak az allamkincstárnak használ, hanem a lelkeket és a gyülekezetet is építi.

Jajkiáltás a tengeren túlról, amely idehaza, az óhazában is elhangozhatnék. Egyik amerikai magyar református egyházi lapból vettük át a következő sorokat... Ejtsünk könnyet reá, mert a mi bűneinket is tükrözi az.

Az amerikai börtönök lakóinak túlnyomó nagy része a bevándorolt idegenek gyermekeiből áll. Azokból a gyermekekből, kiknek szülői a vagyonszerzés hevében elhanyagolták a családi oltárt. Nem az idegenben született amerikai polgár az amerikai élet szociális problémája, hanem az elhanyagolt gyermekek, kik nem tanulták meg ismerni az Istent, a bibliát, az erkölcsöt, becsületességet a családi oltárnál. Az utcák és azoknak bejolyásai tűnnek ki gyermekeink életéből. A tánctermekek erkölcsi látszanak meg leányainkon. A szülők csak parányi részét látják és ismerik annak a sok tévedésnek, mely alássa gyermekeik lelkét és minden nap távolabb és távolabb viszik őket a szülői szívtől, a szülők iránti szeretet és tisztelettől, magától az élet igaz ismeretétől és élvezésétől. A számtalan családi tragédiák ennek tulajdoníthatók, ehhez vezethetők vissza, nem tápláljuk a családi oltár tűzét! Addig nem lesz igaz

boldogságunk, igaz sikere amerikai életünknek, amíg fel nem építjük a családi oltárt, amíg arra nem helyezük örömmel, bánatunkat, amíg azon össze nem folynak mosolyaink könnyeinkkel, amíg a világi tudományunkat nem alapozzuk Isten ismeretünkön s az Ő parancsolatain.

Ez is az idők jele! Egy budapesti református vallású gyógyszerészegéd ismerősünk beszélt el, hogy a mult ős elején az ő gyógyszerertárukba, heteken át 5—6 idegen egyén beszólt és kérte, hogy „a gyógyszerár jól felfogott érdekében” tegyenek ki a kirakatba *Mária-szobrot*. Ugyanez megtörtént más fővárosi gyógyszerertárakban is, és pedig eredménnyel: még a zsidó gyógyszerertárak is egyre-másra kénytelenek voltak kitenni a *Mária-szobrot*. Vajjon nem függ-e ez össze a fővárosi iskolákba nemrég megejtett keresztkifüggesztéssel?

Így néz ki a Szovjetország „paradicsom”. Luzenkov Szemoljovics Henrik, a távolkeleti GPU egykori főnöke, aki jelenleg Japánban él, mint menekült, szótartot intézett az amerikai néphez. Ebben leplezi azokat a tragikus állapotokat, amelyeket a Sztalin-uralom alatt szenvedő orosz népre nehezdednek. Szerinte a legutóbbi két év folyamán letartóztatott egymillió ember még mindig nem szabadult ki. Ezenkívül félmillió ember szenved a gyűjtőtáborokban a Távolkeleten. Nagyon sokat közülök agyonlőttek, mások ugyanott várják halálos ítéletük végrehajtását. A távolkeleti szovjet területen lakó kínaiak közül 20 ezret letartóztattak, 8 ezret pedig több ezer koreával együtt kiutasítottak a szovjet területről.

A volt csekavezér azzal a kijelentéssel fejezi be üzenetét, hogy millió és millió orosz ember élete véres lidércnyomásos álmhoz hasonló a mostani bolsevik uralom alatt.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

6152—1938. szám.

KÖRLEVÉL

a tanító urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr 69.400—1938. VI. ü. o. sz. a. valamennyi kir. tanfelügyelőhöz intézett rendelete szerint a m. kir. Belügyminiszter úr a vármegyék alispánjaihoz intézett rendeletével a zöldkeresztes ingyenes részesítendőik közé az arra ráutalt 6—11 éves korú gyermekeket is felvette. Ezek, a községi orvos által kijelölendő gyermekek, a fenti rendelet szerint, 1939. évi január hó 1-től 1939. évi június hó végéig naponta 0.25 liter ingyen-tejet fognak kapni.

A tejet a m. kir. Belügyminiszter úr által kijelölt bizottság által megállapított tejcsarnok, illetőleg tejgyűjtő állomás vagy termelő az iskolához forralatlan állapotban szállítja és az egy tanerős népiskolánál a tanítónak, több-tanerős népiskolánál pedig az igazgató-tanítónak vagy a kir. Tanfelügyelő úr által erre kijelölt tanítónak adja át.

A népiskola tanítója, illetőleg igazgató-tanítója a tejet haladéktalanul felforraltatja és az orvos által kijelölt gyermekek között szétosztja.

A felforraláshoz szükséges edényt és tüzelőanyagot a községi előljárással juttatja az iskolához és bocsátja a tanító, illetőleg igazgató-tanító rendelkezésére.

A m. kir. Belügyminiszter úrnak azt az elhatározását,

hogy az ingyentejajkciót a 6—11 éves korú gyermekekre is kiterjeszti, örömmel üdvözlöm és azt a magam részéről a legmesszebbmenően támogatni kívánom. Felhívom ezért népiskolánk tanítóit, illetőleg igazgató-tanítóit, hogy az ingyentejnek a tankötelesek közötti szétosztásával kapcsolatban a m. kir. Belügyminiszter úr által kiadott fenti rendelet szerint rájuk háruló teendőik végzését készségesen vállalják, lelkiismeretesen és kifogástalanul ellássák.

Debrecen, 1938. dec. 29.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

6178—1938. szám.

KÖRLEVÉL

a népiskoláknál előforduló személyváltozások tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr az 1938. évi november hó 28-án 84.100—1938. VI. ü. o. sz. alatt kelt rendeletével közölte a nemállami elemi népiskoláknál előforduló személyi változások alkalmával felterjesztendő iratok és adatok tárgyában tett alábbi intézkedését.

„Főösleges iratváltások elkerülése s általában az ügykezelés egyszerűsítése és meggyorsítása céljából felhívom Címet, hogy a jövőben a nemállami elemi népiskoláknál előforduló, külön kibocsátott rendelettel nem érintett, összes személyi változások alkalmával hozzám minden egyes esetben a következő iratok, illetőleg adatok lesznek felterjesztendőek:

1. Milyen okból történt a személyváltozás.
2. Az iskola tanerőinek és mindennapi tanulóinak legújabb létszámadatai (államsegélyes népiskoláknál az a körülmény is, hogy hány államsegélyt élvez az iskola).
3. A tanerő eredeti tanítói oklevele vagy annak kir. közzegző által hitelesített másolata.
4. A tanerő legújabb keletű (a legutóbbi négy éven belül kiállított magyar állampolgársági (községi illetőségi) bizonyítványa.
5. Minden egyes esetben feltüntetendő, hogy az iskola melyik vármegye területén fekszik.
6. Végül nyomtatékosan felhívom Címet, hogy az eddig kiadott körrendeleteimnek is a legpontosabban tegyen eleget.”

Népiskolai hatóságainkat felhívom arra, hogy a fenti rendeletben foglaltaknak késedelem nélkül tegyenek eleget.

Debrecen, 1938. dec. 31.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

6180—1938. szám.

KÖRLEVÉL

a kölcsönös iskolafelügyelet tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr közölte az 1938. évi november hó 22-én 111.906—1937. IX. ü. o. szám alatt kelt rendeletével az 1935. évi VI. tc. 8—10. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. földművelésügyi miniszter úrral gyakorolt kölcsönös iskolafelügyelet végrehajtása tárgyában kiadott 7700—1937. M. E. rendeletet. (L. a Hivatalos Közlöny 1938. évi december hó 15-i számában.)

Egyházkerületünk valamennyi tanító- és tanítónő-képzőintézetének, liceumainak és polgári fiú- és leányiskoláinak igazgatóságait a fenti rendeletben foglaltakhoz hasonló eljárásra utasítom.

Debrecen, 1938. dec. 31.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

6181—1938. szám.

KÖRLEVÉL

a helyettes tanárok vasúti arképes igazolványa tárgyában.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium, a m. kir. Államvasutak Igazgatóságához intézett 1937. évi 14.017. VI. számú leiratában megengedi a félári vasúti jegy váltására jogosító arképes igazolvány rendelkezésre bocsátását a nemállami középfokú tanintézeteknél

szolgálatot teljesítő ama helyettes tanárok részére, akik az arcképes igazolványra vonatkozóan a megállapított összes feltételeknek megfelelnek, de csak abban az esetben, ha az előírt igazoláson felül az iskolafenntartó testületnek a végleges megválasztásra vonatkozó jegyzőkönyvét is bemutatják betekintés végett. Ezel alapján annak a célnak elérése érdekében, hogy a megválasztásra vonatkozó jegyzőkönyvet az iskolafenntartóknak ne kelljen beküldeniük a Központi Illetményhivatalhoz, illetve, hogy amiatt ezeknek a jegyzőkönyveknek bekérésével a kimutatás záradékolása halasztást ne szenvedjen, útasítom tanintézetünk fenntartóit, hogy a félárújegy váltására jogosító MÁV arcképes igazolványok elnyerése iránti kimutatásokon — ha azokban olyan helyettes tanárok is fel vannak véve, kik már véglegesen meg vannak választva — a végleges megválasztást a Központi Illetményhivatal záradékolásának megtörténte előtt igazolják, de azokat a helyettes tanárokat, akik az igazolás időpontjában még nincsenek véglegesen megválasztva, a kimutatásba ne vegyék fel.

Debrecen, 1938 dec. 31.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
34—1939. szám.

KÖRLEVÉL a családi pótlékok felemeléséről.

Az Egyetemes Konvent 8204—1938. sz. a. kelt leiratával közölte, hogy a közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok anyagi helyzetének családvédelmet szolgáló javításáról szóló törvényjavaslat értelmében 1939. évi január hó 1-ével a református lelkészek — lelkipásztorok, missziói lelkészek, theológiai akadémiai tanárok és segédlelkészek — családi pótlékát, illetőleg családi pótlék segélyét felemelték.

Eszerint a jelzett időponttól kezdve a nevezettek részére a feleség után az eddigi havi 6 P helyett havi 12 P-t, az első és második gyermek után az eddigi havi 12 P helyett havi 18 P-t, a negyedik és négyen felüli gyermekek után pedig az eddigi havi 18 P helyett havi 24 P-t utalványozott.

A harmadik gyermek és az ú. n. „egyéb családtag” családi pótléka az eddigi összegben, vagyis havi 18 P-ben, illetőleg 12 P-ben utalványoztatik.

Hangsúlyozni kívánom, hogy van a törvénynek egy, az eddigi állapottal szemben megszorító rendelkezése, és pedig az, hogy ha az alkalmazott feleségének a családi pótlék havi összegét — 12 P-t — elérő keresete, nyugdíja vagy más járandósága van, az alkalmazott részére a feleség után családi pótlék nem jár.

Erre való tekintettel az 1939. évi január havi utalványozás elkészítése során a feleségek lelkészek fizetési utalványának szelvényére az Egyetemes Konvent a következő szövegű bélyegzőt ütötte:

„Ha a Nagytiszteletű úr feleségének havi 12 P-t elérő keresete, nyugdíja vagy más járandósága van, szolgálati úton azonnal jelentse s a januári 12 P-t a 4000-es pti csekkszámlára utalja vissza!”

Felhívom az érdekelt lelkészeket a törvényből folyó fenti kötelezettségük késedelem nélküli teljesítésére.

Debrecen, 1939 jan. 4.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
53—1939. szám.

KÖRLEVÉL a katonai szolgálatra bevonult alkalmazottak illetményei tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1938. évi november hó 26-án kelt 7627—1938. eln. számú rendeletével közölte a katonai szolgálatra bevonult állami alkalmazottak illetményszabályzata tárgyában tett intézkedését.

Az alább másolatban közölt 1477—1932., 1205—1934., 2570—1935., 2788—1938. m. kir. pénzügyminiszteri rendeletekre valamennyi iskolai hatóság figyelmét felhívom és utasítom, hogy az abban foglaltaknak késedelem nélkül tegyenek eleget.

Debrecen, 1939 január 6.

Dr. Révész Imre,
püspök.

1477—1932. P. M.

(Kiadatott 2592—1932. eln. szám alatt.)

Másolat.

SZABÁLYZAT

a tényleges katonai szolgálatra bevonult állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami köszémbányászati alkalmazottak részére járó illetmények tárgyában.

1. A vállalt tényleges katonai szolgálattételre a m. kir. honvédséghez bevonult állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami köszémbányászati tisztviselőket és évi fizetéses egyéb alkalmazottakat, továbbá a havidíjasokat (havibéreseket), napidíjasokat (napibéreseket), órabéreseket és munkásokat, valamint a tiszteletdíjas és szerződéses alkalmazottakat a bevonulás napjával szabadságot kell és állásukat (alkalmazásukat) a bevonulás napjától számítva 18 hónapig fenn kell tartani.

Ha az említett alkalmazott a bevonulás napjától számított 18 hónapon belül a katonai szolgálatból bármely okból elbocsátatik és ha a katonai szolgálatból való elbocsátástól számított harminc napon belül legutóbbi szolgálati főnökségénél szolgálattételre személyesen, vagy elfogadható és kellően igazolt indoklással írásban ismét jelentkezik, a tényleges szolgálatba (alkalmazásba) vissza kell helyezni.

2. Ha az 1. pontban említett alkalmazott munkakörének betöltésére feltétlenül szükség van, helyére kiegészítő munkaeölt lehet felfogadni, akivel azonban írásban kell közölni, hogy alkalmaztatása csak ideiglenes jellegű és bármikor megszüntethető. A kiegészítő munkaeölt lehetőleg csak attól a naptól kezdve fogadható fel, amely naptól a bevonult vagy már nem részese, vagy csak redukált illetményekben részesül. A kiegészítő munkaeölt díjazását lehetőleg úgy kell megállapítani, hogy a részére és a bevonult részére járó illetmények együttes összege ne haladja meg a bevonult költségvetésileg előirányzott illetményeit.

3. Ha a kinevezett (megválasztott, évi fizetéses) állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami köszémbányászati tisztviselő (gyakornok) vagy évi fizetéses egyéb alkalmazott tényleges katonai szolgálatteljesítés céljából a m. kir. honvédséghez bevonult, illetményeit — a terhes, illetőleg esetleges illetmények kivételével — a bevonulás napját követő hatvan napra a szabályszerű esedékeségi időpontokban ki kell fizetni. Az erre a hatvan napra járó illetményekbe azonban be kell tudni azokat az illetményeket, amelyeket az említett alkalmazott a hatvan napot meghaladó időre bevonulása előtt már felvett.

Az előző bekezdésben említett olyan tisztviselők és egyéb alkalmazottak, amennyiben olyan családtagokról kell gondoskodniuk, akik után családi pótlékban részesülnek, a bevonulásuk harmadik hónapjától kezdve további 16 hónapra családi pótlékaikhoz képest fizetésüknek legfeljebb 50%-át, a családi pótlékok és a lakáspénzt pedig teljes összegben megkaphatják. A katonai szolgálat 19. hónapjától kezdve az említett illetményeket be kell szüntetni.

4. Ha legalább egy évi megszakítás nélküli szolgálattal bíró nős vagy családós állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári vagy állami köszémbányászati napidíjas (havidíjas, havibéres, kiegészítő szolgálta), vagy ha legalább három évi megszakítás nélküli szolgálattal bíró nős vagy családós napibéres, órabéres vagy munkás tényleges katonai szolgálatteljesítés céljából a m. kir. honvédséghez bevonul, illetményeit a bevonulás napját követő harminc napra a 3. pontban foglaltaknak megfelelően ki kell fizetni.

Az előző bekezdésben említett legalább egy évi megszakítás nélküli szolgálattal bíró olyan napidíjasok (havidíjasok, havibéresek, kiegészítő szolgálta), amennyiben olyan családtagokról kell gondoskodniuk, akik után családi pótlékban részesülnek, a bevonulásuk második hónapjától kezdve a katonai szolgálatuk tartamára legfeljebb azonban további 17 hónapra az őket szabályszerint megillető családi pótlékokat és lakáspénzt teljes összegben megkaphatják. A katonai szolgálat 19. hónapjától kezdve az említett illetményeket be kell szüntetni.

5. A 4. pontban foglaltakat — más írásbeli szerződéses megállapodás hiányában — a tiszteletdíjas és a szerződéses alkalmazottakra nézve is alkalmazni kell.

6. A fentebbiekben nem említett állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami köszémbányászati alkalmazottaknak, tényleges katonai szolgálattételre való bevonulás esetén a bevonulás napján túl illet-

ményekre igényük nincsen, a bevonulások előtt előzetes részletekben esedékes és már esetleg felvett illetményeket azonban visszafizetniük nem kell.

7. Ha a tényleges katonai szolgálattételre bevonult tisztviselő vagy egyéb alkalmazott a bevonulás napjától számított 18 hónapon belül a katonai szolgálattól bármely okból elbocsátatik és ha a katonai szolgálattól való elbocsátástól számított harminc napon belül legutóbbi szolgálati főnökségénél szolgálattételre személyesen vagy elfogadható és kellően igazolt indoklással írásban ismét jelentkezik, illetményeit a jelentkezés napjától kell újból folyósítani.

8. A tényleges katonai szolgálattal töltött idő abban az esetben, ha a bevonult az 1. pont második bekezdésében említett idő alatt ismét jelentkezik, a magasabb fizetési osztályba vagy fizetési fokozatba való előlépéshez megkívánt várakozási időbe beszámít, feltéve, hogy a beszámításnak más jogszabályokban foglalt rendelkezések szerint nincsen akadálya.

9. Az előzőekben foglalt rendelkezések a székesfővárosi közmunkák tanácsánál, a közalapoknál és a közalapítványoknál, az Országos Társadalombiztosító Intézetnél, a Magánalkalmazottak Biztosító Intézeténél, továbbá a vármegyei törvényhatóságok közötti alapjainál alkalmazottakra, valamint a fizetéskiegészítő államsegélyben részesülő nem-állami tanszemélyzet tagjaira is alkalmazandó.

10. Ezzel a szabállyal az 1930. évi április hó 17-én kelt 956. P. M. számú szabályzat hatályát veszti. Ebben a szabályzatban foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell mindazokra, akik az 1932. évi július hó 1-e előtti időpontban vonultak be tényleges katonai szolgálatteljesítésre és az 1932. évi július hó 1-e utáni időpontban is még tényleges katonai szolgálattal teljesítettek.

A jelen szabályzat szerint járó illetmények azonban csak az 1932. évi július hó 1-étől kezdve engedélyezhetők. Budapest, 1932. évi augusztus hó.

A hivatalos másolat hitelül: Olvashatatlan aláírás s. k., miniszteri s. hiv. igazgató, az elnöki iroda főnöke.

Másolat.

1205—1934. P. M.

(Kiadatott 1547—1934. eln. szám alatt.)

KIEGÉSZÍTÉS

az 1932. évi augusztus hó 19-én 1477. P. M. 1932. szám alatt kiadott illetményszabályzathoz.

A m. kir. honvédség kötelékében vállalt tényleges katonai szolgálattól szabadságolt állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami közszénbányászati tisztviselőket, kezelőket, díjnokokat, havidíjasokat, napidíjasokat, segéd-tiszteket, altiszteket, kíségető szolgálattal, havibéreseket, órabéreseket, tiszteletdíjasokat, szerződéses és egyéb alkalmazottakat, valamint munkásokat, abban az esetben, ha a m. kir. honvédséghez az 1921. évi XLIX. tc. 21. §-ában foglalt rendelkezés alapján ellenőrzési szemlére vagy esetleg az ú. n. *belbiztonsági gyakorlatra* behívják, a behívás időtartamára szabadságolni kell.

A szabadságolás csak az ellenőrzési szemle időtartamára szólhat és az alkalmazott legkésőbb a szemle megszüntét követő második napon szolgálattól főnökségénél jelentkezni tartozik.

Az elbocsátás napjának megállapítása szempontjából az érdekelt alkalmazottnál a katonai személyi igazoló okmányként levő „Igazolványi lap”-on az ellenőrzési szemlével kapcsolatban feltüntetett keltezés időpontja az irányadó.

Ez a szabadság nem számítható be az alkalmazott részére évenként engedélyezhető, ú. n. üdülési szabadságnak az időtartamába.

Az évi fizetési havidíjas és havibéres szabadságolt alkalmazottnak a szabadságolás tartamára igénye van mindazokra a nem terhes illetményekre, amelyek őt megilletnék abban az esetben, ha tényleges szolgálattal teljesítene.

A legalább három évi szolgálattal bíró nő, vagy családdal bíró munkás napibérének (napszámának) 60%-ára tarthat igényt.

A szabadságolt alkalmazott munkakörének ellátására kíségető munkaerő nem alkalmazható. Amennyiben a szolgálattól zavartalan ellátása a behívott alkalmazott nélkül semmiképpen nem biztosítható, úgy a behívás alól való felmentés iránt a behívó-jegyet kiállító csapatparancsnoksághoz kellő időben előterjesztés tehető.

A három évi szolgálattal nem bíró, továbbá a meghatározott időre, átmeneti vagy időszakai munkálatra alkalmazott munkások (időszakai alkalmazottak) az ellenőrzési szemlére történt behívásuk tartamára díjazásra igényt nem tarthatnak. Az ilyen alkalmazottak azonban az ellenőrzési szemle megszünte után az előbbi alkalmazásukba visszaveendőek. Ha azonban az időleges alkalmazás vagy az átmeneti (időszakai) munkálat az ellenőrzési szemle letele előtt szűnne meg, az alkalmazott a bevonulás napjával a szolgálattól végleg elbocsátandó.

Szabadságon töltött idő a szolgálattól idő szempontjából megszakítást nem képez.

Az előzőekben foglalt rendelkezések a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsánál, a közalapoknál és közalapítványoknál, az Országos Társadalombiztosító Intézetnél, a Magánalkalmazottak Biztosító Intézeténél, az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál, továbbá a vármegyei törvényhatóságok közötti alapjainál alkalmazottakra, valamint a fizetéskiegészítő államsegélyben részesülő nem-állami tanszemélyzet tagjaira is alkalmazandók. A hivatalos másolat hitelül: Olvashatatlan aláírás s. k. miniszteri s. hiv. igazgató, az elnöki iroda főnöke.

Másolat.

2570—1935. P. M. sz.

(Kiadatott 6585—1935. eln. szám alatt.)

KIEGÉSZÍTÉS

az 1932. évi augusztus hó 19-én 1477. P. M. szám alatt kiadott illetményszabályzathoz.

I.

A vállalt tényleges katonai szolgálattételre a m. kir. honvédséghez bevonult állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami közszénbányászati tisztviselők és évi fizetési egyéb alkalmazottak, továbbá a havidíjasok (havibéresek, napidíjasok, napibéresek), órabéresek és munkások, valamint a tiszteletdíjas és szerződéses alkalmazottak állását (alkalmazását) az 1932. évi augusztus hó 19-én 1477. P. M. 1932. szám alatt kiadott illetményszabályzatban megállapított 18 hónap helyett, az 1934. évi október hó elsejétől kezdődő hatállyal, a bevonulás napjától számítva, 24 hónapig kell fenntartani.

Az említett illetményszabályzat rendelkezései szerint a katonai szolgálat tartamára járó csökkentett fizetést, valamint a családi pótlékot és lakáspénzt az első bekezdésben foglaltaknak megfelelően a katonai szolgálat 25. hónapjáig lehet kifizetni.

II.

A m. kir. honvédség kötelékében vállalt tényleges katonai szolgálattal bevonult 1905., 1906. és 1907. születési évfolyamú állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami közszénbányászati tisztviselőket, kezelőket, díjnokokat, havidíjasokat, napidíjasokat, segéd-tiszteket, altiszteket, kíségető szolgálattal, havibéreseket, órabéreseket, tiszteletdíjasokat és egyéb alkalmazottakat, valamint munkásokat a katonai szolgálat időtartamára szabadságolni kell.

Ez a szabadságolás csak a katonai szolgálattal történt behívás időtartamára szólhat és az alkalmazott legkésőbb a katonai szolgálat megszüntét követő harmadik napon az illetékes szolgálattól főnökségénél jelentkezni tartozik.

Az elbocsátás napjának megállapítása szempontjából az érdekelt alkalmazottnál a nyert katonai személyi igazoló okmányon feltüntetett keltezés időpontja az irányadó.

Ez a szabadság nem számítható be az alkalmazott részére évenként engedélyezhető, ú. n. üdülési szabadságnak az időtartamába.

A kinevezett (megválasztott, évi fizetési) állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami közszénbányászati tisztviselő (gyakornok) vagy évi

fizetéses egyéb alkalmazott, továbbá az 1934. évi 2390. M. E. számú rendelet alapján alkalmazott ideiglenes munkaerő, valamint napidíjas (havidíjas, havibéres, kiegészítő szolgálta, napibéres), végül a tisztviselői munkakörben foglalkoztatott főiskolai vagy középiskolai végzettséggel bíró órabéres részére a katonai szolgálat tartamára szóló szabadságolás idejére mindazokat a nem terhes illetményeket folyósítani kell, amelyek a tényleges szolgálat tartama alatt járnak.

Az állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári, vagy állami kőszénbányászati órabéresek vagy munkások, a katonai szolgálat tartamára szóló szabadság idejére — ha nemcsupán átmeneti időszaki vagy időnyomunkára, vagy előre meghatározott munkáltra vetettek fel — amennyiben nősek, vagy családdal bírnak, a részükre megállapított napibérnek (napszámnak) 60%-ára tarthatnak igényt.

A katonai szolgálat tartama alatt az órabéresek és munkások részére járó illetmények megállapításánál munkanaponként legfeljebb nyolc munkaóra vehető számításba.

A szabadságolt alkalmazott munkakörének ellátására kiegészítő munkaerő nem alkalmazható.

Az átmeneti, időszaki vagy időnyomunkára vagy előre meghatározott munkáltra felvett munkások, továbbá az előzőekben nem említett alkalmazottak a szóbanlévő katonai szolgálatra történt behívásuk tartamára díjazásra igényt nem tarthatnak, az ilyen alkalmazottak azonban a katonai szolgálatból való elbocsátás után az előbbi alkalmazásukba visszaveendő. Ha azonban az időleges alkalmazás vagy az átmeneti (időszaki) munkálta a katonai szolgálatból való elbocsátás előtt szűnne meg, az alkalmazott a bevonulás napjával a szolgálatból végleg elbocsátandó.

Szabadságon töltött idő a szolgálati idő szempontjából megszakítást nem képez.

Az előzőekben foglalt rendelkezések a székesfővárosi közmunkák tanácsánál, a közalapoknál és közalapítványoknál, az országos társadalombiztosító intézetnél, a magánalkalmazottak biztosító intézeténél, az országos gazdasági munkáspénztárnál, továbbá a vármegyei törvényhatóságok közötti alapjainál alkalmazottakra, valamint a fizetési kiegészítő államsegélyben részesülő nemállami tanszemélyzet tagjaira is alkalmazandók.

Budapest, 1935. évi október hó 12-én.

A hivatalos másolat hitelül: Olvashatatlan aláírás s. k. miniszteri s. hiv. igazgató, az elnöki iroda főnöke.

Másolat.

2788—1938. P. M. sz.

(Kiadott 7627—1938. eln. szám alatt.)

KIEGÉSZÍTÉS

az 1932. évi augusztus hó 19-én 1477. P. M. szám alatt kiadott illetmény szabályzathoz.

1. A vállalt rendes (elsőízbeni) katonai szolgálattételre a m. kir. honvédséghez bevonult állami, vármegyei, államvasúti, állami vas-, acél- és gépgyári és állami kőszénbányászati tisztviselők (gyakornokok) és évi fizetéses egyéb alkalmazottak részére járó illetményeket az 1477—1932. P. M. szám alatt közölt illetmény szabályzat 3. pontja, a napidíjas (havidíjas, havibéres, kiegészítő szolgálta) alkalmazottak, valamint a tiszteletdíjas és szerződéses alkalmazottak részére járó illetményeket (javadalmasásokat) pedig az említett illetmény szabályzat 4—6. pontjaiban foglaltak szabályozzák.

2. Az 1. pontban említett alkalmazottak, ha a m. kir. honvédség kötelékében vállalt rendes (elsőízbeni) katonai szolgálat letelte után szabadságoltattak és későbbi időben belbiztonsági gyakorlatra hívtak be, úgy a belbiztonsági gyakorlat (fegyvergyakorlat) tartamára, a fenti illetmény szabályzathoz 1205—1934. P. M. szám alatt kiadott Kiegészítés ötödik bekezdésében foglaltak szerint, igényük van mindazokra a nem terhes illetményekre, amelyek őket megilletnék abban az esetben, ha tényleges polgári szolgálatot teljesítenének, függetlenül attól, hogy nősek vagy nőtlenek és függetlenül attól is, hogy polgári állásukban milyen idő óta szolgálnak.

3. Az 1. pont alá eső, a rendes (elsőízbeni) katonai szolgálatra bevonult alkalmazottak közül azok részére, akiknél a megállapított rendes (elsőízbeni) katonai szolgálati idő már letelt, azonban a rendkívüli körülmények folytán, leszerelés

nélkül, további katonai szolgálatra visszatartattak, az 1938. évi november hó 1-től kezdve a polgári állásuk (alkalmazásuk) után ugyanazok az illetmények járnak, mint amilyen illetmények a 2. pontban foglaltak szerint a belbiztonsági gyakorlatra (fegyvergyakorlatra) bevonultak részére.

4. A fenti illetmény szabályzatnak 1205—1934. P. M. szám alatt közölt kiegészítés hatodik bekezdésében foglaltak szerint az 1. pontban említett hatóságoknál, hivataloknál, üzemeknél stb. alkalmazott olyan hetibéres, napibéres, órabéres, vagy munkás, akit a m. kir. honvédség kötelékében vállalt rendes (elsőízbeni) katonai szolgálat letelte után szabadságoltak és későbbi időben belbiztonsági gyakorlatra hívtak be a belbiztonsági gyakorlat (fegyvergyakorlat) tartama alatt a hetibérének (napibérének, órabérének, napszámnak) 60%-át megtartja akkor, ha legalább három évi megszakítás nélküli szolgálattal bír és emellett nős, vagy családós.

5. A rendkívüli körülmények folytán belbiztonsági gyakorlatra (fegyvergyakorlatra) behívott vagy belbiztonsági gyakorlatra (fegyvergyakorlatra) visszatartott és a 4. pont alá eső alkalmazott, az 1938. évi november hó elsejétől kezdve a belbiztonsági gyakorlat (fegyvergyakorlat) tartama alatt, a 4. pontban foglaltaktól eltérően, a polgári alkalmazása után járó hetibérének (napibérének, órabérének, napszámnak) 60%-át megtartja akkor, ha legalább egy évi megszakítás nélküli szolgálattal bír és emellett nős vagy családós.

6. Az 1938. évi november hó elsejétől kezdve az 1. pontban említett hatóságnál, hivatalnál, üzemnél stb. alkalmazott olyan hetibéres, napibéres, órabéres és munkás, aki a rendes (elsőízbeni) katonai szolgálatra annak idején bevonult, de a rendkívüli körülmények folytán a megállapított rendes (elsőízbeni) katonai szolgálat letelte után leszerelés nélkül további katonai szolgálatra visszatartott, az illetmények (javadalmasítás) szempontjából az 5. pontban foglaltak szerint bírálandó el, abban az esetben, ha az illető nős, vagy családós és a rendes (elsőízbeni) katonai szolgálatra való bevonulás időpontjában polgári alkalmazásában egy év óta megszakítás nélkül szolgált.

7. Az 1—6. pontokban felsorolt olyan alkalmazottak részére, akiknél a megállapított rendes (elsőízbeni) katonai szolgálati idő az 1938. évi november hó elseje utáni időpontban telik le, a 3., illetőleg a 6. pont szerint járó illetményeket (javadalmasítást) a rendes (elsőízbeni) katonai szolgálati idő leteltét követő legközelebbi esedékességi időponttól kezdve kell kiutalni.

8. A megállapított rendes (elsőízbeni) katonai szolgálati idő leteltének napját az alkalmazottra nézve illetékes katonai állománytest által kiállított igazolvánnyal kell igazolni.

9. Az 1—8. pontokban foglaltak a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsánál, a közalapoknál és a közalapítványoknál, az Országos Társadalombiztosító Intézetnél, a Magánalkalmazottak Biztosító Intézeténél, az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél, továbbá a vármegyei törvényhatóságok közötti alapjainál alkalmazottakra, valamint a fizetési kiegészítő államsegélyben részesülő nemállami tanszemélyzet tagjaira is alkalmazandók.

Budapest, 1938. november 18-án.

A miniszter helyett: Dorner s. k. államtitkár. A hivatalos másolat hitelül: Olvashatatlan aláírás s. k. miniszteri s. hiv. igazgató, az elnöki iroda főnöke.

Debrecen, 1939. jan. 6.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

100—1939. szám.

KÖRLEVÉL

sajtóhibák kiigazítása tárgyában.

A „Debreceni Protestáns Lap” 1938. évi tartalommutatójában több sajtóhiba fordul elő. Kérem azoknak az alábbiak szerint leendő kiigazítását.

A VIII. oldalon

„Morvay Aladár bizonyítványának érvénybelépése” helyett „Morvay Aladár bizonyítványának érvénytelenítése” a helyes szöveg.

„Népiszkola tanköteleseinek iskolatátogatása” helyett „Népiszkolák tanköteleseinek iskolaváltoztatása” a helyes szöveg.

„Tankötelesek iskolatámogatása“ szöveg helyett „Tankötelesek iskolaváltoztatása“ a helyes.
Ezek a javítások a tartalommutatón keresztülvezetendők.

Debrecen, 1939 január 10.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
103—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a „Református Ifjúság“ című lap támogatása tárgyában.

Az Egyetemes Konvent 8223—1938. sz. a. kelt leirata alapján a Református Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége által kiadott „Református Ifjúság“ c. lapnak támogatását gyülekezeteink szíves figyelmébe ajánlom.

Mint hogy a „Református Ifjúság“ az ifjúság gondozása terén jó munkát végez s az előfizetők számának emelkedésével a lap terjedelme is bővíthető volna, kívánatos lenne, hogy minden gyülekezetünk a lapot legalább 5—10 példányban rendelje meg s bocsássa az ifjúság rendelkezésére.
Debrecen, 1939 január 10.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
104—1939. szám.

KÖRLEVÉL

Kormányzó úr Öfömlétsége hetvenedik születési évfordulójának művészi megörökítése tárgyában.

Az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsa 1938. évi október hó 13. napján tartott ülésében 8. sz. a. hozott határozatával Kormányzó úr Öfömlétsége hetvenedik születési évfordulójának középületeinkben megfelelő festészeti, szobrászati, vagy iparművészeti alkotásokkal leendő megörökítését rendelte.

Az Egyetemes Konvent 8274—1938. sz. és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 15.949—1938. III. sz. leirata alapján, a múlt évben közölt rendelkezés kiegészítésképpen felhívom egyházi és iskolai hatóságaink figyelmét arra, hogy az esetleg tervehedett műalkotás a magyarlakta Felvidék felszabadításával is vonatkozásba lenne hozható. Ez annál is inkább kívánatosnak látszik, mert egyrészt a Kormányzó úr Öfömlétsége legméltóbban az „országgyarapító“ alakjában örökítenék meg, másrészt általános nemzetnevelési szempontból felbecsülhetetlen jelentősége lenne annak, ha a Felvidék felszabadítása minél számosabb műalkotásban dolgoztatnék fel.
Debrecen, 1939 január 10.

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
6195—1938. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY a mikepéresi lelképásztori állásra.

Javadalom: 1. > Lakás. 2. > Kézpénz, 280 aranykorona évnegyedéknél előre fizetve. 3. > Búza 15·51 q. I. o., rozs 14·52 q. I. o., árpa 8·36 q. I. o., vagy a termények szeptember 1-i piaci ára. 4. > 28 kat. hold 735 □-öl szántóföld, 7 kat. hold 576 □-öl rét, 15 kat. hold 307 □-öl legelő, 989 □-öl kert. 5. > 66 q kemény hasábfű beszállítva, felvágva. 6. > Stóla egyházközség pénztárából havonként előre fizetve, évi 440 pengő. Prédikációs temetések után külön 8 P stóladíjat kap a felektől. 7. > Megjegyzés: a) Kenderesi Mihályné Tóth Rebeka 200 K lelkészfizetési alapítványnak 8%-os kamata

és b) Reformációi emlékalap kamatjából 2·26 K lelkészilleti ez alapok refundálása esetén. A javadalmi földek adóját az egyház fizeti; kivéve 1 kat. hold 883 □-öl szántó és 484 □-öl rét adóját, mit javadalmas lelkész fizet. Beruházás címen megválasztott lelkész fizet az elődnek 350 pengőt.
Kötelessége: E. T. rendelkezései szerint. A pályázati határidő a pályázat megjelenésétől számított 15 nap. Az állást a választás jogerőre emelkedése után esperesi engedéllyel azonnal el kell foglalni. A kellően felszerelt kérvények a debreceni egyházmegye esperesi hivatalához. Monostorpályi (Bihar vm.) küldendők s a visszaküldéshez portóbélyeg feltétlenül csatolandó.
Debrecen, 1939. évi január hó 1-én.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A türkevei református egyház kiséítő helyettes férfitanítót keres a folyó iskolai évben betöltésre kerülő, nyugdíjazás folytán megüresedett állásra. Fizetés törvény szerinti. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított két hét.
Tóth Lajos, iskolaszéki elnök.

A türkevei református egyház pályázatot hirdet a III. számú férfitanítói állásra. Fizetés törvényszerű készpénz, lakás természetben. Kötelesség díjével szerint. Pályázati határidő a megjelent hirdetéstől számított három hét. A 81.198. VI. ü. o. sz. VKM rendelet szerint segéd-, vagy állásban működő rendes férfitanítók pályázhatnak. Állás, választás jóváhagyása után, azonnal elfoglalandó. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények válaszbélyeges borítékkal ellátva Tóth Lajos iskolaszéki elnök, Türkeve címre küldendők.

Az újfehértói református egyház pályázatot hirdet III. sz. tanítói állására. Javadalma: természetbeni lakás, 75·25 P helyi járulék és államsegély. Kötelességét az E. T. és a „Népiskolai Szervezet és Szolgálati Pragmatika“ szabályozza. A pályázók a Népiskolai Szervezet 136. §-ában előírt okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi február 15-ig adják be az újfehértói református lelképásztori hivatalba. A V. K. Miniszter Úr 73.763—1938. sz. rendelete értelmében csak segéd, vagy rendes tanítók pályázhatnak. Korteskedés kizáró ok. Válaszbélyeg melléklendő.
Férfi tanító állandó, jó elhelyezkedéshez jut, ha sürgősen ír a lelkézi hivatalnak. Tarpa, Bereg megye.

Beiratkozási hirdetmény.

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem mind a négy (református hittudományi, jog- és államtudományi, orvostudományi és bölcsészettudományi) karán, utóbb említett karnak: bölcsészet-, nyelv-, történettudományi, valamint matematika és természettudományi csoportjára a beiratkozás az 1938—39. tanév II. félévére 1939 február hó 20-án kezdődik és bezárólag 28-ig tart.
Aki az egyetemre első ízben iratkozik be, valamint, aki — katonai szolgálat kivételével — bármely más okból egyetemünkön tanulmányait megszakította, a felvételért 50 filleres okmánybélyeggel ellátott folyamodványt 1939 január hó 2. és február hó 15. közt annak a karnak a dékánjához nyújtja be, amely karra beiratkozni kíván.

A beiratkozásoknál a torlódások elhárítása, valamint az ifjúság anyagi érdekeinek megóvása végett nyomatékosan figyelmeztetik és felhívják az Egyetem hallgatóit, hogy beiratkozásukat a quaesturánál, a február hó 20-tól február hó 28-ig terjedő idő alatt, saját érdekükben mindenképp intézzék el, mert az iratkozási határidő semmi körülmények között nem hosszabbíthatik meg.

TARTALOM:

A debreceni református egyház reverzális mérlege
Dr. Szentpéteri Kun kála a decreeni református egyház-megye új gondnoka
Varga Dezső: Szegénysorsú tanyai magyar parasztfiúk ingyenes taníttatása Hódmezővásárhelyen
Kósa Béla: Tivadari református templom
Hírek az egyházmegyékből
Irodalom — Gyászrovat — Különlék — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Dr. Hegyaljai Kiss Géza imakönyvei :

1. **DICSŐSÉG ISTENNEK!** Templomi. Ünnepi.
Ára kötve 5 pengő, füzve 4 pengő. Portó 70 fillér.
2. **ÁLDJÁTOK NAPRÓL-NAPRA!** Templomi.
Köznapi. Ára kötve 5 P, füzve 4 P. Portó 70 fillér.
3. **SZÍVEM TEMPLOMA.** Családi, mindennapra.
Ára kötve 5 pengő, vászonkötésben 5 pengő 50 fillér.
Börkötés, arannyal 9 pengő 50 fillér. Portó 40 fillér,
börkötés 70 fillér.

Rendelés: **Városi nyomda** Debrecen, Böszörményi-út 6. — **Dr. Hegyaljai Kiss Géza**
Debrecen, Kassa-út 12. Csekk száma 29,351.

„Mé iusz“ könyv- és papirkereskedés
Debrecen, Ferenc József-út 26. sz.

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete

Ügyében forduljon bizalommal

Dienes József

O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához

DEBRECEN, Bethlen-utca 21. szám

123 megbízható cégnél

nyújt vásárlási lehetőséget! Egy helyen jelent fizetési kötelezettséget! A havonta megújuló állandó továbbvásárolhatás jogával!

a „Takarékosság“ Kereskedelmi R.-T.

bevásárlási rendszere, mely a mai gazdasági helyzet legmegfelelőbb beszerzési módját biztosítja a vásárlóközönség számára

A „TAKARÉKOSSÁG“ vásárlási igazolványai és utalványai a „Takarékosság“ igazgatóságánál igényelhetők

Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.

SESZTINA LAJOS

Alapította 1819-ben Sesztina János, vasnagykereskedése
Telefon 20-06. és 15-48. Debrecen.

Kitűnő tűtöképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsr-bödönők, disznóölő-kések, húsvágó-gépek.

Jándi református egyházközségnek szállított 598 kilogrammos „Gróf Bethlen István-harang“

ÜGYELJÜNK A KERESZTNÉVRE!

Kellemes újévi ünnepeket kíván

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelési és haranglábgyára

Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.

(Frangepán-u. mellett)

SAJÁT HÁZI!
Telefon: 291-3-53

KITÜNTETVE: Párisi világiállításon díszoklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel, több állami díszoklevéllel

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!

Előnyös fizetési feltételek!
Költségmentes és kiszállítás díjtalan!